

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5398/2567

นาย ส.โจทก์ นาย ร. กับพวกผู้ร้อง นาย น.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 159, ป.พ.พ. มาตรา 176, ป.พ.พ. มาตรา 160, ป.วิ.พ. มาตรา 323

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยหลอกลวงผู้ร้องที่ 1 จนได้ไปซึ่งที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง เมื่อผู้ร้องที่ 1 โอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพราะถูกกลฉ้อฉลของจำเลย นิติกรรมจึงเป็นโมฆียะ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 159 วรรคหนึ่ง การที่ผู้ร้องที่ 1 มีหนังสือขอยกเลิกการเช่าพันธบัตรและขอคืนโฉนดที่ดินไปยังจำเลย อันเป็นการบอกล้างโมฆียะกรรมแล้ว นิติกรรมดังกล่าวจึงเป็นโมฆะมาแต่เริ่มแรก และให้ผู้เป็นคู่กรณีกลับคืนสู่ฐานะเดิมตาม ป.พ.พ. มาตรา 176 เท่ากับที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างไม่เคยตกเป็นของจำเลยมาก่อน พยานหลักฐานของผู้ร้องที่ 1 ย่อมรับฟังหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายได้ว่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นของผู้ร้องที่ 1 โจทก์ถูกจำเลยหลอกลวงและทราบมาก่อนว่าจำเลยร่วมอยู่ในขบวนการฉ้อโกงรายใหญ่ โจทก์ย่อมต้องตรวจสอบก่อนการนำยึดและทราบว่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างมีข้อพิพาทระหว่างผู้ร้องที่ 1 กับจำเลยในทำนองเดียวกับโจทก์ การที่โจทก์ทราบเรื่องราวดังกล่าวแต่ยังคงนำยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างจึงเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต การบอกล้างโมฆียะกรรมของผู้ร้องที่ 1 ย่อมยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้โจทก์ได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 160 กรณีมีเหตุให้ต้องปล่อยที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่ยึดไว้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 323

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องว่าจำเลยฉ้อโกงโจทก์ด้วยการหลอกลวงว่าจะซื้อที่ดินจากโจทก์ แต่ติดขัดที่จำเลยไม่สามารถนำเงินฝากและทรัพย์สินจากตู้നിရယ်ในธนาคารต่างประเทศมาจัดการเพื่อชำระราคาแก่โจทก์ได้ ขอให้โจทก์โอนเงินให้จำเลยเพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมดำเนินการก่อน โจทก์หลงเชื่อโอนเงินให้จำเลยไป ขอให้บังคับจำเลยชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาให้จำเลยชำระค่าเสียหายและดอกเบี้ยแก่โจทก์ แต่จำเลยไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา โจทก์ขอหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี แล้วโจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ 43994 พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งมีชื่อจำเลยในทะเบียนเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษา ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการบังคับคดีและประกาศยึดทรัพย์ โจทก์ยื่นคำคัดค้าน ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วมีคำสั่งให้ปล่อยที่ดินโฉนดเลขที่ 43994 พร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่ผู้ร้องที่ 1 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 323 ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกคำร้อง แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ร้องทั้งสองที่จะยื่นคำร้องเข้ามาใหม่ภายหลังจากการฟ้องขอเพิกถอนนิติกรรมการขายที่ดินจนเสร็จสิ้นแล้ว ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ ผู้ร้องที่ 1 ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่ไม่โต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติได้ เบื้องต้นว่า เดิมผู้ร้องที่ 1 มีชื่อในทะเบียนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 43994 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง วันที่ 27 พฤษภาคม 2562 ผู้ร้องที่ 1 จดทะเบียนขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวแก่จำเลย วันที่ 20 กันยายน 2562 ผู้ร้องที่ 1 ไปแจ้งความเป็นหลักฐานต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลมีนบุรีว่า ผู้ร้องที่ 1 โอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่จำเลย เพราะจำเลยบอกว่า

จำเลยจะดำเนินการออกพันธบัตรรัฐบาลมูลค่าสองร้อยล้านบาทให้ผู้ร้องที่ 1 แต่หลังจากนั้นจำเลยกลับบ่ายเบี่ยง ผู้ร้องที่ 1 จึงเชื่อว่าน่าจะถูกจำเลยหลอกลวง แล้วผู้ร้องที่ 1 นำรายงานประจำวันไปยื่นขออายัดที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขามินบุรี ว่า จำเลยกับพวกร่วมกันหลอกลวงผู้ร้องที่ 1 ให้โอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินการออกพันธบัตรรัฐบาลมูลค่าสองร้อยล้านบาทให้ผู้ร้องที่ 1 แต่เวลาล่วงเลยเนิ่นนานแล้วผู้ร้องที่ 1 จึงทราบที่ถูกหลอกลวง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563 ผู้ร้องที่ 1 ฟ้องจำเลยกับพวกเป็นคดีอาญาในข้อหาร่วมกันฉ้อโกงต่อศาลอาญามินบุรี ศาลไต่สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งประทับฟ้อง วันที่ 5 กรกฎาคม 2564 โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษา ครั้นวันที่ 12 เมษายน 2565 ภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ปล่อยที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง จำเลยจดทะเบียนขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่ผู้ร้องที่ 1 แล้ววันที่ 3 สิงหาคม 2565 ผู้ร้องที่ 1 จดทะเบียนให้ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่นางสาวไอยริศ บุตรผู้ร้องที่ 1 ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องที่ 1 ประการแรกมีว่า ผู้ร้องที่ 1 เป็นเจ้าของที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้หรือไม่ เห็นว่า พฤติกรรมของจำเลยที่หลอกลวงผู้อื่นนั้นไม่ได้เกิดแต่ผู้ร้องที่ 1 เพียงคนเดียว โจทก์เองก็ถูกจำเลยหลอกลวงด้วยเช่นกันดังที่ปรากฏในคำบรรยายฟ้อง ทั้งในชั้นพิจารณาโจทก์ก็เบิกความว่า เดือนกรกฎาคม 2563 โจทก์ทราบจากการแถลงข่าวของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจว่าจำเลยร่วมอยู่ในขบวนการฉ้อโกงรายใหญ่ แสดงว่ามีบุคคลมากมายที่ถูกจำเลยกับพวกร่วมกันหลอกลวง อันเจือสมทางนำสืบของผู้ร้องที่ 1 เมื่อโจทก์ไม่ได้นำสืบพยานแก่ให้เห็นข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่น คดีจึงเชื่อได้ว่า จำเลยหลอกลวงผู้ร้องที่ 1 จนได้ไปซึ่งที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างจริง เมื่อผู้ร้องที่ 1 โอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพราะถูกกลฉ้อฉลของจำเลย นิติกรรมดังกล่าวจึงเป็นโมฆียะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 159 วรรคหนึ่ง โดยข้อเท็จจริงได้ความจากทางนำสืบของผู้ร้องที่ 1 ซึ่งโจทก์ไม่ได้ถามค้านพยานในส่วนนี้ตลอดจนนำสืบพยานแก่ให้เห็นเป็นอย่างอื่นต่อไปว่า เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2562 ผู้ร้องที่ 1 มีหนังสือขอยกเลิกการเข้าพันธบัตรและขอคืนโฉนดที่ดินไปยังจำเลย อันเป็นการบอกล้างโมฆียะกรรมแล้ว นิติกรรมดังกล่าวจึงเป็นโมฆะมาแต่เริ่มแรก และให้ผู้เป็นคู่กรณีกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 176 เท่ากับที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างไม่เคยตกเป็นของจำเลยมาก่อน เช่นนี้พยานหลักฐานของผู้ร้องที่ 1 ย่อมรับฟังหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายได้ว่า ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นของผู้ร้องที่ 1 ฎีกาของผู้ร้องที่ 1 ข้อนี้ฟังขึ้น ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องที่ 1 ประการสุดท้ายมีว่า โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างโดยสุจริตหรือไม่ เห็นว่า ก่อนที่โจทก์จะนำเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างนั้น วันที่ 20 กันยายน 2562 ผู้ร้องที่ 1 ไปแจ้งความเป็นหลักฐานที่สถานีตำรวจว่าถูกจำเลยหลอกลวงให้โอนที่ดินและนำรายงานประจำวันไปยื่นขออายัดที่ดินต่อสำนักงานที่ดินไว้ก่อนแล้ว ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินมีคำสั่งอายัดตามคำขอของผู้ร้องที่ 1 ประกอบกับโจทก์เองก็ถูกจำเลยหลอกลวงและทราบมาก่อนว่าจำเลยร่วมอยู่ในขบวนการฉ้อโกงรายใหญ่ด้วยดังที่โจทก์นำสืบไว้ในชั้นพิจารณา จึงเชื่อว่าโจทก์ย่อมต้องตรวจสอบก่อนการนำยึดและทราบว่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างมีข้อพิพาทระหว่างผู้ร้องที่ 1 กับจำเลย ในทำนองเดียวกับโจทก์ค้างอยู่ การที่โจทก์ทราบเรื่องราวดังกล่าวแต่ยังคงนำยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างจึงเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต การบอกล้างโมฆียะกรรมของผู้ร้องที่ 1 ย่อมยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้โจทก์ได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 160 กรณีมีเหตุให้ต้องปล่อยที่ดิน

พร้อมสิ่งปลูกสร้างที่ยึดไว้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 323 ที่ศาลอุทธรณ์
พิพากษากลับคำสั่งศาลชั้นต้นให้ยกคำร้องนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องที่ 1 ขอนี้
ฟังขึ้นเช่นกัน พิพากษากลับ ให้บังคับคดีตามคำสั่งศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็น
พับ

องค์คณะ

สัญญา ภูริภักดี · ณรงค์ ประจุมาศ · ชาตรี หาญไพโรจน์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5398/2567>